

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*'Tis the
Season to be
Jolly?*

Rabbi Mordechai Willig

יד' טבת תשס"ח • December 23, 2007

1 תוספות מסכת בכורות דף ב עמוד ב

שמה יתחייב לו עובד כוכבים שבועה - מכאן אוסר רבינו שמואל קבלת השבועה מק"ו ור"ת מתיר מפני שהוא כמציל מידם כדתניא פ"ק דמס' ע"ז (דף ו:): מלוה על פה גובין מהן מפני שהוא כמציל מידם אע"ג דאזיל ומודה ויש לחלק בין ספק לודאי עוד מיייתי ר"ת ראייה מההיא דפרק [בתרא] דמגילה (דף כח.). דאמר אבוה בר איהי תיתי לי דלא עבדי שותפות עם עובד כוכבים ואי אסור מאי רבותיה וכן פר"ת שלא היו נזהרים בהן עוד פר"ת בזמן הזה כולן נשבעים בקדשים ואין תופסין בהם אלהות דקיימית ג' סעודות משמע שכולן לא היו נזהרים בהן עוד פר"ת בזמן הזה כולן נשבעים בקדשים ואין תופסין בהם אלהות ואע"פ שמזכירין [עמהם] שם שמים וכוונתם [לד"א מ"מ] אין זה [שם] עבודת כוכבים כי דעתם לשם עושה שמים וארץ ואע"ג שמשתתף ש"ש ודבר אחר אין כאן לפני עור לא תתן מכשול דבני נח לא הוזהרו על כך ולדידן לא אשכחן איסור בגרם שיתוף.

2. רמ"א אורח חיים סימן קנו סעיף א

ויש מקילין בעשיית שותפות עם הכותים בזמנה"ז, משום שאין הכותים בזמן הזה נשבעים בע"א, ואע"ג דמזכירין הע"ז, מ"מ כוונתם לעושה שמים וארץ אלא שמשתפים שם שמים וד"א, ולא מצינו שיש בזה משום: ולפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט, יד) דהרי אינם מוזהרין על השתוף (ר"ן ספ"ק דע"ז ור' ירוחם גי"ז ח"ה ותוס' ריש פ"ק דבכורות); ולשאת ולתת עמהם בלא שותפות, לכ"ע שרי בלא יום חגיהם (הגהות מיימוני פ"ק מהלכות ע"ז) (ועיין בי"ד מהלכות ע"א סי' קמ"ו).

3. שולחן ערוך יורה דעה סימן קמח

סעיף ה: אסור לשלוח דורון לעובד כוכבים ביום חגם, אלא אם כן נודע שאינו מודה בעבודת כוכבים ואינו עובדם. וכן עובד כוכבים ששלח ביום חגו דורון לישראל, לא יקבלנו ממנו. ואם חושש לאיבה, מקבלו, ויזרקנו בפניו לבור או למקום האבד, כלאחר יד.

סעיף ח: אין יום החג אסור אלא לעובדים בו בלבד, אבל העובדי כוכבים ששמחים בו ואוכלים ושותים ומשמרים אותו מפני מנהג או מפני כבוד המלך, אבל הם אינם מודים בו, הרי אלו מותרים לשאת ולתת עמהם.

סעיף ט: אסור ליכנס לבית העובד כוכבים ביום חגו וליתן לו שלום. מצאו בחוץ, מותר; אבל יאמר לו בשפה רפה ובכבוד ראש.

סעיף יב: יש אומרים שאין כל דברים אלו אמורים אלא באותו זמן, אבל בזמן הזה אינם עובדי עבודת כוכבים לפיכך מותר לשאת ולתת עמהם ביום חגם ולהלוותם וכל שאר דברים. הגה: ואפילו נותנים המעות לכהנים, אין עושין מהם תקרובת או נוי עבודת כוכבים, אלא הכהנים אוכלים ושותים בו; ועוד דאית בזה משום איבה אם נפרוש עצמנו מהם ביום חגם, ואנו שרויים ביניהם וצריכים לשאת ולתת עמהם כל השנה. ולכן אם נכנס לעיר ומצאם שמחים ביום חגם, ישמח עמהם משום איבה דהוי כמחניף להם (הכל בטור). ומ"מ בעל נפש ירחיק מלשמוח עמהם אם יוכל לעשות שלא יהיה לו איבה בדבר. (ב"י בשם הר"ן) וכן אם שולח דורון לעובד כוכבים בזמן הזה ביום אחד שיש להם סימן אם יגיע להם דורון בחג ההוא, אם אפשר לו ישלח לו יג מבערב; ואם לא, ישלח לו בחג עצמו (ת"ה סימן קצ"ה).

4. ש"ך יורה דעה סימן קמח

אבל בזמן הזה כו' - ומ"מ מה שנזכר בסעיף ט' אסור גם האידנא, ב"ח וע"ש:

5. דרכי משה סימן קמח ס"ק א

ובמרדכי רפ"ק דע"ז התיר מט"א וז"ל ומותר להלוות לעכו"ם בזה"ז אע"ע שהם נותנים תקרובות אליל לכומר ביום אידם לפי שאין נותנים לכומר כ"כ שלא יוכל למצוא אותו דבר מעט ללוות מעכו"ם אחרים אע"פ שאנו לא היינו מלוין אותו עכ"ל וכ"ה בהגמ"י פ"ט וכתוב בת"ה סי' קצח דאף בזמן הזה אם רצה לשלוח לו ביום אידם ישלח לו מבע"י מבערב ולא ביום האיד עצמו ואם חל יום שלפני האיד בשבת ישלח ביום האיד עצמו דאית ביה איבה אם ישלח לו אח"כ או קודם זמן רב מפני שיש לעכו"ם לסימן אם שלחו להם ביום אידם.

6. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן פה

איסור להניח התלמידים חפשים מלימודים בימי אידיהם בע"ה ב' כסלו תשכ"ז מע"כ ידידי מהר"ר זלמן אורי שליט"א. הנה בדבר שיש שרוצים שיניחו התלמידים חפשי מהלימודים בהימים שמכ"ו דעצמבער /דצמבר/ עד אחר ראשי שנה החדשה שלהם שהוא בהימים של חגיהם שגם בבתי ספר של המדינה נותנים חופש, פשוט וברור שאין לעשות כן אף שכוונתם הוא שלא לשמוח בחגיהם אלא משום שהאבות הם בטלים ממלאכתם ורוצים ליסע לאיזה מקומות יחד עם בניהם, שעכ"פ הוא מעשה איסור ואין הכוונה מסלקת האיסור. ולא סגי במה שיום כ"ה דעצמבער שהוא יום החג ממש ילמדו ורק אחר יום ראשון יניחום שעכ"פ עושה זה שיתחשבו ימים אלו שזה אסור. וגם הוא דבר מכושר בעצם לעשות ימי חופשה בימים שחוגגים להע"ז שלהם אשר צררו ומררו קרוב לאלפים שנה את עם ישראל ועדיין ידם נטויה ולכן ח"ו מלעשות זה.

7. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן קכט אות ו'

איסור ליכנס לכנסית הנוצרים פשוט שליכנס לכנסית הנוצרים שהוא מקום שעובדים ועושין תפלותיהם שאסור אף ליכנס רק להביט בצורות שהיו ידועין שרק לנוי נעשו שליכא לתוס' שבת איסור הסתכלות בהו כלמקום הע"ז גופא כדאיתא בע"ז דף י"ז

הרחק מעליה דרכך זו מינות ולבית אבידן שהיו הולכין כמה אמוראי כתבו התוס' שם שלא היה בית מינות ממש אלא מקום ויכוח, וגם הוא איסור הנאה, ונידון התוס' הוא כשהן נמצאים במקומות אחרים. ובית אלילים שבסימן קמ"ב סעי' י' אינו בית ששם עושין תפלותיהם ועבודותיהן דהא לא היה שייך לומר שאיכא שם דרך לעבור בו אלא בית מיוחד להע"ז לפי מחשבות העובדים את הע"ז שהאליל בא לשם ואין עושין שם כלום, אבל בבית שעושין עבודותיהם איסור בכל אופן, ודין החצר הוא חצר שאין שם כלום והנידון הוא רק מפני החשד שלכן כשדרך עובר בו למקום אחר מותר, וגם הא שכתבו התוס' דצורות לנוי מותר הוא דוקא לנוי בעלמא כאנדרטא של מלכים וצורות שבמטבעות ותמונות (פיקצ'ס) שבכתים, אבל אם נעשו לנוי הע"ז ובית הע"ז איסור בהנאה כמו הע"ז, כמפורש בע"ז דף נ"א וכל הצורות הנמצאים שם כולם אף אלו שלא נעבדו נעשו לנוי להע"ז ולבית הע"ז שזה איסור, וגם לבד האיסור דבר השחתה הוא באמונה ובדעות שיהיה רצון לילך לשם, וגם בני הרר"ד שליט"א אומר שכל הענין נעשה להסית ולהדיח בהתקרבות שזה ודאי הוא דבר איסור לעשות רצונם ולהתקרב להם ולכן ח"ו מלילך לשם.

8. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן נו

פאנאגראף, ולא רק הניגונים שמזמרים עתה אלא אפילו מה שהיו מזמרים מכבר אע"פ שהפסיקו עתה לזמר באותן הניגונים איסור. וגם הניגון שחיבר איזה נוצרי ניגון על פסוק מתהלים על הלשון שהעתיקו, איסור כי סתם הניגונים שמחברין הנוצרים לפסוקי תהלים הוא לזמר לתפלותיהן שזה איסור. ואם הוא מכיר שלא היתה כוונת מחבר הניגון לזמר לעבודתם אלא לזמר בעלמא להנאת זמרה אף שמחבר הזמר הוא נוצרי ועכו"ם אין בזה איסור, אבל סתמא יש להחזיק שהוא לעבודתם ואיסור, ואף לפרנסה איסור. ועיין בחגיגה דף ט"ו שהשיב שמואל על מה שאדם גדול בתורה כאחר יצא לתרבות רעה שהוא משום דזמר יוני לא פסק מפומיה ופרש"י שם תמוה דכי בשביל איסור זמרא אחר חורבן שהוא איסור דרבנן יצא לתרבות רעה, וגם יותר תמוה דהא האיסור הוא רק בבית המשתאות כלשון המשנה בסוטה דף מ"ח וכן הוא ברש"י גיטין דף ז', ובתוס' שם כתבו דראוי להחמיר על מי שרגיל גם כשקם משנתו וכשהולך לישן שהביאו מירושלמי ומלשונם משמע שאינו איסור ממש אלא ראוי להחמיר אבל בטור סימן תק"ס משמע שלתוס' הוא איסור ממש למי שרגיל, אבל זמר הא ליכא איסור, עכ"פ אף באופן האיסור אינו איסור שיהיה שייך זה למינות כדהקשה מהרש"א בח"א, וצ"ע כוונת פירוש רש"י דהא אין לפרש שהיה זה לעונש על חטא זה דזמרא, דלא שייך לענוש שיעשה מין ורשע שהוא דבר התלוי בבחירת האדם ואין זה מענין שכר ועונש. ולכן מסיק מהרש"א שהוא זמר של עכו"ם דאיסור זה הוא מאיסורי ע"ז ששייך למינות. וא"כ חזינן דהוא איסור גדול שאפשר שיביא ח"ו לידי מינות וגם יש ממילא גם איסור הזכרת שם אלילים שאסור בלאו דלא ישמע על פיך שאסור אף לצורך כדאיתא בש"ע יו"ד סימן קמ"ז סעיף א'. והנני ידידו מברכו, משה פיינשטיין

9. שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ב סימן יג

ובדבר לעשות איזה שמחה בימי איד של הנכרים אם הוא מצד אמונתם, אם בכוונה מחמת שהוא יום איד איסור מדינא ואם בלא כוונה יש לאיסור מצד מראית העין, וסעודת מצוה כמילה ופדה"ב יש לעשות אפילו בימי איד שלהן, דאין לאיסור בשביל מראית עין סעודה המחוייבת, אבל סעודת בר מצוה טוב לדחות על יום אחר, ואף נישואין יש לקבוע לכתחלה על יום אחר. ויום ראשון משנה שלהם וכן טענקס גיווינג אין לאיסור מדינא אבל בעלי נפש יש להם להחמיר.

10. שולחן ערוך יורה דעה סימן קמז סעיף ב

שם חגים שלהם שהם כשמות בני אדם, אין חשש להזכירם. והוא שלא יקראם כמו שמזכירים אותם העובדי כוכבים, בלשון חשיבות. (מרדכי ספ"ק דעבודת כוכבים בשם ראבי"ה והגהות מיימוני ורבינו ירוחם).